

LIETUVOS REGIONINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRŲ ASOCIACIJA

Vilniaus g. 31, LT-62112 Alytus, faks. (8 315) 50150, tel. (8 315) 72842,

<http://www.ratca.lt>, el. p. lratca10@gmail.com

Atsiskaitomoji sąskaita LT907044060005252289, AB SEB bankas

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 300154460

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui
Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai

2021-08-03 Nr. IS- 34

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 STRAIPSNIŲ IR 8 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Susipažinome su Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 8 priedo pakeitimo įstatymo projektu (toliau- projektas) ir **informuojame, kad nepritariame Projekte siūlomam drastiškam mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis didinimui 2023 metais iki 50 eurų, kas neišvengiamai padidintų rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą.**

2020 metais Lietuvoje regioniniuose nepavojingų sąvartynuose buvo pašalinta 15 % susidarančių komunalinių atliekų t. y. **15 %** mažiau nei 2016 metais. Ir šis **sumažėjimas pasiektas netaikant jokio didesnio mokesčio už sąvartyne šalinamas atliekas.** Padarius didelį šuolį ir nuo 2023 metų pradėjus taikyti iš karto 50 Eur/t tarifą nukentės gyventojai, kurie yra galutiniai mokesčio už aplinkos teršimą mokėtojai.

Atkreipiamė dėmesį, kad šiuo metu Lietuvoje nefunkcionuoja tokia atliekų tvarkymo infrastruktūra, kuri sudarytų realias sąlygas, regioninėms atliekų tvarkymo sistemoms, laikytis atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumo: nėra sukurti pakankami atliekų perdirbimo pajėgumai, valstybiniu mastu nereguliuojama deginimo kaina, nenustatytas užstatas tekstilės ir didelių gabaritų atliekoms, neveikia įstatymo nuostatos dėl pakuočių, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, finansavimo.

Europos Sąjungos šalių patirtis rodo, kad didesni šalinimo mokesčiai neužtikrina didesnio atliekų perdirbimo, bet tik sukuria geresnes ekonomines sąlygas deginimo įmonėms.

Deginimo įmonės elgiasi ne kaip viešieji paslaugų tiekėjai, bet kaip laisvi rinkos dalyviai, kadangi yra gavę išskirtines sąlygas steigti Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu ir rinkoje negali atsirasti naujų rinkos dalyvių.

Šiuo metu susidariusi situacija, kad visos komunalines ir nekomunalines atliekas apdorojančios įmonės, mechanškai apdorotas, įskaitant rūšiavimą, atliekas identifikuoja 19 12 kodais ir perduoda galutiniam atliekų tvarkytojui. RATC turi skelbti viešuosius pirkimus dėl atliekų panaudojimo šilumos ir energijos gamybai komunaliniame sraute susidarančioms atliekoms ir konkuruoti su įmonėmis, kurios veža deginti gamybines atliekas. Atliekų deginimo įmonės gali laisvai pasirinkti dalyvauti ar ne viešajame konkurse, kokioms atliekoms ir kokio dydžio kainą nustatyti.

50 Eur tarifas turi būti įvedamas tuo pat metu, kai valstybiniu mastu bus pradėta reguliuoti deginimo kaina.

Lentelėje pateikti sąvartyno mokesčio kaštai ji padidinus iki 50 €/t.

Regionas	Sąvartyne pašalinta, apdorota ir išvežta deginti atliekų, t	Sąvartyno mokestis (su PVM) 2023 metais	Sąvartyno mokesčio kaštai (su PVM) 2023 metais
Alytaus	22 894	50 eur/t + (PVM)	1 385 064
Kauno	100 806		6 098 739
Klaipėdos	110 824		6 704 869
Marijampolės	62 331		3 771 026
Panevėžio	58 405		3 533 509
Šiaulių	58 194		3 520 715
Tauragės	27 089		1 638 875

Telšių	27 780		1 680 660
Utenos	32 229		1 949 825
Vilniaus	251 510		15 216 355
VISO	752 060		45 499 637

Savartyno mokesčio didinimas iki 50 €/t komunalinių atliekų tvarkymo kaštus didintu 46 mln. Eur t. y. apie 50 proc. Tiek pat procentų turės didėti ir rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą.

Taip pat pažymime, kad Lietuvoje susidaro apie 200 tūkst. tonų šlakų, mineralinių atliekų ir kitų panašių atliekų, kurios neturi energetinės vertės ir kurios negali būti tvarkomos jokiais kitais būdais, o vienintelis tvarkymo būdas šalinamas sąvartyne. Mokestis vien už šių atliekų šalinimą sąvartyne, nesant galimybės pasirinkti kitą atliekų tvarkymo būdą, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštus padidintu apie 12,1 mln. Eur t. y. 13-14 proc.

Be to, Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme Nr. VIII-1183 (2020-06-25 Nr.XIII-3158) numatytas mokesčių už aplinkos teršimą indeksavimas, kuris paprastai paaiškėja tik pasibaigus finansiniams metams.

Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija š. m. birželio 3 d. raštu Nr.IS-28 kreipėsi į LR Aplinkos ministeriją dėl mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis indeksavimo, kuris turėtų reikšmingą įtaką atliekų tvarkymo kainai bei įmonių finansiniams rezultatams, tačiau konkretaus atsakymo negavo. 2020 metais kitiems aplinkosauginiams mokesčiams taikyti indeksai: 1,24 - iš mobilių taršos šaltinių; 1,345 - iš stacionarių taršos šaltinių; 1,589 - už teršimą gaminių ir pakuočių atliekomis.

Atsižvelgiant į šiandieninę socialinę ir ekonominę padėtį 20 Eur tarifas 2023 metais, už aplinkos teršimą nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamomis atliekomis, užtikrintu, kad drastiškai neaugtu vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydis tiek gyventojams, tiek įmonėms, kas itin aktualu šiuo metu visoje Lietuvoje kovojant su COVID-19 (koronavirusinės infekcijos) plitimo sukeltomis pasekmėmis.

Įstatymo projekte nustatoma atliekų šalinimo mokestis asbesto atliekomis tik asbesto atliekomis, kurios šalinamos nepavojingų sąvartyno atskirose sekcijose. Atkreipiame dėmesį, kad asbesto atliekų šalinimui atskiros sekcijos gali būti įrengiamos ir inertinių atliekų sąvartyne, taip pat gali būti šalinamos pavojingų atliekų sąvartyne. Siūlome nustatyti asbesto turinčių atliekų šalinimo mokestį, nepriklausomai nuo to, kokiame šalinimo įrenginyje įrengta šalinimo vieta, tai yra visoms asbesto turinčioms atliekomis taikyti 10 €/t mokesčio tarifą.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, siūlome:

1. Šiuo metu galiojančių tarifų už sąvartyne šalinamas atliekas nekeisti ir 50 Eur tarifą įvesti tuo pat metu, kai valstybiniu mastu bus pradėta reguliuoti deginimo kaina.
2. Taikyti vienodą 10 Eur/t tarifą už specialiai įrengtose sekcijose šalinamas asbesto turinčias atliekas, nepriklausomai nuo to kokiame įrenginyje speciali sekcija įrengta.
3. Įstatymo 8 priede nustatytiems mokesčiams netaikyti indeksavimo koeficiento.

Asociacijos prezidentas

Algirdas Reipas

Originalas nebus siunčiamas